

Brzo trčanje u mestu

Može li se restrukturiranje 155 preduzeća završiti do jula (kako je najavila Zorana Mihajlović) ako novi Zakon o privatizaciji bude usvojen do juna (kako je najavio Aleksandar Vučić)

Sladana Madžgalj

Beograd

Prema predlogu novog Zakona o privatizaciji od kojeg je odlazeća Vlada Srbije u jeku priče o ubrzanju reformi odustala po kratkom (brzom) postupku, restrukturiranje 153 preduzeća (plus Galenika i Politika) i privatizacija 419 preostalih društvenih firmi trebalo je da se završe do kraja juna, odnosno decembra ove godine. U budžetu za ovu godinu predviđena su i sredstva za te namene – 20 milijardi dinara, od kojih 18 milijardi za plate i otpremnine, a ostatak za aktivne mere zapošljavanja ljudi koji u tom procesu ostanu bez posla. Predviđena je i izvesna pomoć za obrtna sredstva nekim od tih firmi koja bi, uz čišćenje dugova i svođenje broja zaposlenih na optimum, mogla da im pomognu da se doteraju i u boljem svetlu izađu pred eventualne kupce.

Sada, posle raspisivanja izbora, javnost je najpre obavestena da će novi zakon o privatizaciji (nije rečeno u kom obliku) biti usvojen do juna, a potom i da će restrukturiranje biti završeno do jula ove godine. Oba obaveštenja stigla su iz Srpske napredne stranke, a izrekli su ih njen predsednik Aleksandar Vučić i potpredsednica Zorana Mihajlović. Ona je na Tanjugovom panelu na temu „Šta i ko će nas izvući iz krize?“ objasnila i da završetak procesa restrukturiranja ne znači da će sva preduzeća biti otvorena u stečaj, niti da će „radnici zaposleni u njima ostati na ulici“, već da će se tražiti

Kome da prodamo tolike vagone

Koliko je problem restrukturiranja složen, svedoči i činjenica da se u njemu nalazi pet fabrika vagona, na primer, podseća Aleksandar Ljubić i dodaje – „Budimkine krastavčice svi kupujemo, a kome Srbija da proda toliko vagona, da bi opstanak svih pet fabrika bio opravdan?“ Reč je, inače, o Goši iz Smederevske Palanke, fabrici Bratstvo iz Subotice, Fabrici vagona Kraljevo, MIN Lokomotivi iz Niša i smederevskom Želvozu. A što se požeške Budimke tiče, upravo ovih dana njen direktor Đorđe Stevanović izjavio je za Tanjug da će, ukoliko država to ne uradi, firma sama okončati sopstveno restrukturiranje, jer za to postoje realni uslovi. Budimka, naime, ima tržište, izvozi svoje proizvode (izvoz u Italiju i Nemačku joj, recimo, godišnje donosi više od milion evra) i mada je 2010, posle poništenja privatizacije, startovala sa blokadom računa od oko 60 miliona dinara i kapitalom vrednim nula, u međuvremenu je to prevazišla, ne dobija subvencije, plaća sve svoje obaveze, njen kapital sada vredi 7,5 miliona evra, u 2013. je ostvarila prihod od četiri miliona evra, a uz povećanje broja zaposlenih, s obzirom na tražnju i kapacitete, u 2014. može da ga uveća za još tri miliona, kazao je Stevanović. Ali, nedostaje joj obrtni kapital i od raspisivanja izbora nije joj pošlo za rukom da u Vladi Srbije i resornom ministarstvu stupi u kontakt sa bilo kim ko je za to nadležan.

strateški partneri i raditi na merama za pokretanje privatnih biznisa“. Nije, međutim, objasnila kako će se sve to stići u obećanim rokovima.

I mada je predizborna kampanja po definiciji vreme za to da partije konkretno predstavljaju svoju politiku i programe u vezi sa gorućim temama, a privatizacija i restrukturiranje u Srbiji plamte već više od dve decenije, ovde stvari stoje sasvim drugačije. Niko ne zna kakva će biti ekonomska politika buduće vlade (a još manje šta će biti sa restrukturiranjem), ali svi znaju ko će tu vladu (pred)voditi.

Miodrag Zec, profesor ekonomije na Filozofskom fakultetu u Beogradu, uz napomenu da je pre formiranja nove vlade i obznanjivanja njene stvarne ekonomske politike iluzorno uopšte govoriti o tome, kratko ocenjuje da će verovatno sva preduzeća u restrukturiranju otići u stečaj, da ne vidi kako se taj proces može završiti bez kupaca – a njih, dodaje – nema. Pretvoriti dugove u državni kapital je formalni proces, ali šta onda, ako nema kupca koji će dokapitalizovati ta preduzeća i rešiti probleme, pita Miodrag Zec.

Danica Popović, profesorka Ekonomskog fakulteta u Beogradu, još konciznije kaže – „Pitajte primarijusa da li će pacijent ozdraviti ako se ne leči ili se leči takvim metodama kakve se ovde praktikuju.“

S druge strane, Aleksandar Stevanović, ekonomista i savetnik (volonter) u kabinetu ministra privrede u ostavci Saše Radulovića, poručuje da bi bilo „dobro da imamo neki kontinuitet i u reformama, a ne samo u izvrđavanju reformi“. Važno je izmeniti ključne zakone (na način koji je predloženo) i naći ljude koji znaju da rukovode, kaže on. „Ali ne može se ići brže od sistema, jer procesi poput otpisa dugova, na primer, traže vreme“, dodaje Stevanović. (strana 3)